

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 38. europaudvalgsmøde

Mødedato: tirsdag den 25. juni 2024

Tidspunkt: 5 min. efter UPN, ca. kl. 15.00

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 24. juni 2024

1. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd den 27.-28. juni 2024

Forelæggelse ved statsministeren

Det Europæiske Råd 27-28/6-24 – Bilag 4 (revideret udkast til konklusioner)

Det Europæiske Råd 27-28/6-24 – Bilag 2 (udkast til retningslinjer for konklusioner)

Det Europæiske Råd 27-28/6-24 – Bilag 1 (udkast til kommenteret dagsorden)

L 2. Eventuelt

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FF =Forventet forhandlingsoplæg

FO =Forhandlingsoplæg

FL =Forventet lukket behandling

L =Lukket behandling

Europaudvalget

Referat af 38. europaudvalgsmøde

Dato: tirsdag den 25. juni 2024

Tidspunkt: kl. 15.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Kim Valentin (V), Karin Liltorp (M), Alex Ahrendtsen (DF), Marianne Bigum (SF), Søren Søndergaard (EL) og Christian Friis Bach (RV).

Desuden deltog: Statsminister Mette Frederiksen

Karin Liltorp fungerede som formand under hele mødet.

Punkt 1. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd den 27.-28. juni 2024

Det Europæiske Råd 27-28/6-24 – Bilag 4 (revideret udkast til konklusioner)

Det Europæiske Råd 27-28/6-24 – Bilag 1 (udkast til kommenteret dagsorden)

Det Europæiske Råd 27-28/6-24 – Bilag 2 (udkast til retningslinjer for konklusioner)

Den strategiske dagsorden for de næste 5 år

Statsministeren (Mette Frederiksen): Vi skal vedtage den strategiske dagsorden for de næste 5 år. Det er den overordnede ramme for de europæiske prioriteringer, og derfor er det en vigtig beslutning.

Det første punkt er nødt til at være forsvar, sikkerhed og Ukraine, herunder den krig, der udspiller sig på vores kontinent. Vi skal sikre, at Ukraine kan stå imod Rusland, potentielt i mange år.

Der er bred enighed om, at EU bliver nødt til at være stærkere, og at Europa er nødt til at kunne stå i egen ret. Det skal den strategiske dagsorden skabe rammen for og udstikke en linje for. Det starter og slutter med Ukraine, migration er vigtigt, og så gælder det, at vi i det hele taget skal styrke Europa i en ny geopolitisk virkelighed og i en skærpet international konkurrence.

Fra dansk side har vi presset på for at hæve ambitionsniveauet for det grønne, som jeg synes stod svagt til en start. Det står stærkere i dag. I den sammenhæng står vi med en endnu bedre sag efter en fantastisk aftale på dansk landbrug og natur i går.

Alex Ahrendtsen (DF): Jeg synes, tingene ser lysere ud, end de har gjort længe. Der er blevet truffet nogle gode beslutninger til gavn for Vesten og dermed også Ukraine.

Christian Friis Bach (RV): Hvad er forventningerne til den strategiske diskussion om migration?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Til Alex Ahrendtsen: Der er grund til at være optimistisk, i hvert fald på nogle stræk. Vi står med et stærkere EU og et stærkere NATO, end før krigen gik i

gang. Der vil altid være mange ting, vi kan diskutere i forhold til EU-samarbejdet, men set med vestlige briller i dag er dét, at EU og NATO står styrket efter 2½ år med krig, entydigt godt. Det er en motor, der hele tiden skal holdes i gang, og vi skal hele tiden evne at træffe de nødvendige beslutninger.

Til Christian Friis Bach: Jeg forventer, at der kommer mere fokus på migration i den kommende periode. Vi er mange, der skubber på for, at migration skal højere op på den politiske dagsorden – 15 lande, herunder Danmark, har over for den kommende Kommission presset på for, at vi bliver nødt til at finde nye løsninger, der ligger uden for det, der ligger på bordet i dag. Dengang jeg selv startede det arbejde, stod jeg meget alene, og jeg er blevet kaldt meget gennem tiden. Nu mener et flertal af lande, at vi bliver nødt til at gå hårdere til værks og stramme mere på migrationsområdet og have en større beskyttelse af de ydre grænser. Det er ikke en sjov opgave. Ingen flygter for sjov, men vi kan ikke kapere det store antal mennesker, der gerne vil hertil. Derfor er vi nødt til at have styr på den ydre grænse, vi bliver nødt til at kunne sende folk tilbage, der ikke er her på et lovligt grundlag, og vi skal have bedre samarbejdsaftaler med tredjelande. Vi er efterhånden også flere, der mener, at vi bliver nødt til at have et nyt asylsystem og nye procedurer, hvad det angår.

Christian Friis Bach (RV): Tillykke med den grønne trepartsaftale. Vi kunne altid godt have ønsket os mere og hurtigere, men det var imponerende, at det lykkedes at få en aftale. Næste skridt bliver at få lavet hele den europæiske landbrugspolitik om på samme måde. Man har rejst det grønne i forbindelse med den strategiske aftale. Man kunne bringe idéen om en europæisk grøn trepart op, og det skal starte nu, hvis der skal være mulighed for at få et positivt resultat under det danske formandskab, hvor man skal lægge grundstenene for fremtidens landbrugspolitik med en revision af landbrugsstøtten.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Det er en fantastisk aftale. Jeg er slet ikke færdig med at være glad og stolt over det. I mange andre lande bekrieger man nærmest hinanden i forbindelse med landbrugspolitik, klima og grøn omstilling. Mange lande begynder at trække den modsatte vej af at løse klimakrisen. I Danmark sætter vi os sammen ved et bord med nogle mennesker, som umiddelbart har helt modsatrettede interesser. Det har været en langt forløb, og vi er endt med den største aftale omkring dansk jord siden 1864 med fantastiske resultater. Vi er det første land, der indfører CO₂-afgift på landbrug. Andre har forsøgt, men er endt med at trække i land. Nu gør vi det, samtidig med at vi beskytter vores havmiljø og vi får mere skov – det er enestående fantastisk. Det er i øvrigt et utrolig godt billede på, hvorfor det er en god idé at have en bred regering, for det her var aldrig nogen sinde sket uden. Det er Danmark, når Danmark er allerbedst. Jeg vil også gerne give en kæmpe cadeau til både Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening og de andre, der har siddet med omkring bordet. Det er fantastisk.

Kan det danne en skole i Europa? Det vil jeg da ønske og håbe på. Vi kom godt igennem covid-19, fordi vi lavede hele 17 trepartsaftaler, og jeg tror, at vi fik så stor en opbakning til at afskaffe forsvarsforbeholdet – 66,9 pct. af danskerne stemte ja – fordi vi havde lavet et nationalt kompromis inden. Vi laver nu et lønløft i den offentlige sektor takket være en trepartsaftale. Det er en særlig dansk måde at arbejde på, og jeg tror, at mange europæiske lande kommer til at kigge på det og tænke, at de vil gå den modsatte vej, samtidig med at vi i Danmark fortsætter og gør det med opbakning fra landbruget, fordi vi samtidig sikrer en konkurrencedygtighed og insisterer på, at man

skal kunne producere i Danmark også fremadrettet. Jeg tager meget gerne dette fantastiske resultat med mig ud og ser, om ikke vi kunne være med til at danne en ny skole for, hvordan vi kan gøre det.

Jeg noterede mig, at den franske præsident forleden sagde, at der kan udbryde borgerkrig i Frankrig under et fransk valg. Samtidig spiste vi i Danmark Matador Mix og drak kaffe og lavede den bedste aftale på det grønne område nogen sinde. Så vi kan virkelig noget i dette lille land. Tak for at gøre reklame for noget, vores børn og børnebørn kommer til at takke os for.

Krigen i Ukraine

Statsministeren (Mette Frederiksen): Vi gør status og ser fremad. EU's højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Josep Borrell, forventes i dag at godkende EU's nye sikkerhedstilsagn til Ukraine. Det er vigtigt, at det kommer i forlængelse af det, vi selv har taget initiativ til fra dansk og nordisk side, startende med G7, og en række andre lande har også lavet bilaterale sikkerhedstilsyn. Det er vigtigt for både ukrainernes mulighed for langsigtet planlægning og for understregningen af, at vi andre er der, så lang tid som det kræves.

Det er utrolig godt og positivt, at der er opnået enighed i G7 om de indefrosne russiske aktiver. Cirklen sluttet smukt, når vi bruger indefrosne russiske aktiver til at finansiere et lån til Ukraine. Det er vigtigt, at beslutningerne følges op, så midlerne kommer til at gøre gavn.

Kim Valentin (V): De indefrosne midler kanaliseres nu over til Ukraine som et lån. Som jeg forstår det, drejer det sig om afkastet af de indefrosne midler. Hvordan får man det til at ske? De russiske midler er jo stadig væk russiske. Tager man dem, arresterer man dem, annekterer man dem? Hvad gør man med pengene, siden man kan kanalisere dem til Ukraine?

Jeg hørte, at det drejer sig om 1,4 mia. euro i første omgang, men der er et langt større afkast af de indefrosne 2.000 mia. euro. Hvorfor blev man ikke enige om mere end 1,4?

Christian Friis Bach (RV): Teksten om Ukraine i udkastet til rådskonklusionerne er meget stærk og meget konkret, herunder om de indefrosne midler, hvor Danmark har spillet og kommer til at spille en vigtig rolle, så stor anerkendelse for det. Er stemmerne, der har talt imod den stærke linje, blevet svagere?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Til Kim Valentin: Det er korrekt, at det drejer sig om afkastet. Jeg tør ikke svare på, hvorfor G7 har besluttet lige netop det beløb. Der har primært været en juridisk diskussion om, hvorvidt man kunne det eller ej. Man har arbejdet på at finde en vej. Jeg synes, der har været relativt meget politisk vilje, i hvert fald fra vores side, hele vejen igennem.

Midlerne står på forskellige konti – de er jo indefrosne. Så man trækker renteafkastet deraf ud og fører over til Ukraine.

Til Christian Friis Bach: Jeg tror, man stadig væk vil kunne finde nogen, der er mere skeptiske over for brugen af indefrosne midler og afkastet deraf, end vi f.eks. er. Derfor er det vigtigt, at G7 går foran – de er den store motor her.

Kim Valentin (V): Jeg ved, at Belgien har langt de fleste indefrosne midler i EU og Europa, fordi den bankmæssige clearingmekanisme ligger i Belgien. De har opfundet, at de godt kunne tage en skat af disse midler. Det må være, fordi man ikke bare kan tage af pengene. Man er nødt til at have en årsag til at tage af pengene. Selv om vi ikke bryder os om Rusland, er det tyveri, hvis vi tager dem uden en grund. Derfor må der være en årsag til, at man har flyttet pengene ud af kontoen. Man skal jo gerne derhen – synes jeg – at man tager af hovedstolen. Hvordan får man adgang til det? Den juridiske forståelse af, hvordan man får pengene ud af kontoen, er ret interessant.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg kan ikke give svaret på, hvordan man får fat i hovedstolen. Jeg kunne også godt tænke mig at få de penge i spil til andre formål, end at de på et tidspunkt bliver givet tilbage til rige russere, som har levet godt af elendighed rundt omkring på jordkloeden. Det vil jeg bestemt gerne politisk, men jeg tror ikke, der er fundet et svar på, hvordan man kan gøre det juridisk, og derfor kigger vi på afkastet.

Christian Friis Bach (RV): Jeg tror, at den juridiske vej til konfiskering af de samlede indefrosne midler går gennem udmåling af krigsskadeserstatning i Den Internationale Domstol (ICJ).

Optagelsesforhandlinger

Statsministeren (Mette Frederiksen): Vi er blevet enige om at indlede optagelsesforhandlinger med Ukraine og Moldova. Det er vigtigt.

Europæisk forsvarsindustri

Statsministeren (Mette Frederiksen): Når vi kigger på den strategiske dagsorden og specifikt på Ukraine, er europæisk forsvarsindustri blevet stadigt vigtigere. Det handler om, hvor meget vi kan producere, hvor hurtigt vi kan producere, og at vi sikrer, at der er midler nok til det. Derfor skal vi sideløbende med de andre diskussioner fortsætte diskussionen om, hvordan vi sikrer kapital nok til europæisk erhvervs- og udviklingspolitik i det hele taget og specifikt i forhold til Ukraine.

Mellemøsten

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg tror ikke, Mellemøsten kommer til at fylde specielt meget på dette møde.

Christian Friis Bach (RV): Der er en lang og god tekst om Israel/Gaza i udkastet til rådskonklusioner. I en så vanskelig konflikt er det vigtigt for Danmark at holde fast i de internationale konventioner, vi har skrevet under på. Det Europæiske Råd understreger betydningen af afgørelserne fra Den Internationale Domstol (ICJ) om, at de skal overholdes. Vil statsministeren sætte lidt ord på det?

Vi har tidligere diskuteret definitionen af »humanitære holdbare veje« og »bæredygtige våbenhviler«. Diplomati har i den grad været på en øvelse. Nu er der en øjeblikkelig, fuld og fuldstændig våbenhvile – hvis jeg oversætter rigtigt – hen mod et permanent ophør af konflikten. Det synes jeg

er en rigtig god tekst. Det er en opbakning til FN's Sikkerhedsråds resolution 2735. Er det statsministerens fornemmelse, at der nu indfinder sig en samlet linje i Europa på dette spørgsmål? Det synes jeg godt man kan udlede af teksten.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Vi er nok ikke en til en enige i EU. Nogle lande ligger meget yderligt, især i én retning. Et par ting har ændret sig. Landoffensiven i Rafah har vi været enige om at advare imod, fordi de civile ofre ville blive for mange. Derudover har USA lagt tanker på bordet, som har fået opbakning i FN og fra mange af os andre.

Jeg er enig i, at det er bedre at tale om fred end om våbenhvile. En våbenhvile vil Hamas blive rigtig, rigtig glad for, hvis ikke den tilrettelægges rigtigt. Derfor har jeg selv været skeptisk over at slynge det begreb ud på et tidspunkt, hvor gidslerne ikke er frigivet, og hvor en våbenhvile ville give Hamas arbejdsro til at forårsage flere terrorangreb på et demokratisk land. Det er den svære balance og afvejning, i forhold til at Israel skal tage hensyn til den civile befolkning. Derfor giver det meget mere mening at tale om en fredsløsning end en våbenhvile. Men arbejdet er nu i gang, og det er i høj grad faciliteret af amerikanerne. Det ligger godt til.

Topposterne i EU

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg forventer, at dette emne kommer til at fylde en del. Der var en forventning om enighed om de tre topposter i sidste uge. Det lykkedes ikke. Men de fleste arbejder efter, at der vil kunne indgås en aftale i denne uge, hvilket ville være positivt for EU. Men det kan altid trække ud.

Søren Søndergaard (EL): Jeg går ud fra, at den danske regering har været dybt involveret i at pege på og give støtte til forskellige folk til topposterne. I den forbindelse kan man tage mange hensyn. Hvilke hensyn har vi taget? Er det f.eks. geografiske eller politiske hensyn? Har vi rejst nogen ting i forbindelse med forhandlingerne, som vi syntes var utrolig vigtige, f.eks. den ubetingede støtte til Ukraine eller en social protokol, så udvælgelsesprocessen ikke fører til social dumping og forarmelse i Europa?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Det er et regnestykke, et puslespil, en kabale, som er afstemt af forskellige hensyn såsom køn, geografi og politisk tilhørsforhold. De tre største grupper i Europa-Parlamentet har indstillet en kandidat hver til de tre poster. Det er der ikke nogen store politiske forhandlinger om.

Søren Søndergaard nævner Ukraine. Der er en bred opfattelse af, at Ursula von der Leyen har været en dygtig leder af Kommissionen, og at hun har været en vigtig aktør i forhold til den meget kompromisløse tilgang til Ukraine – en tilgang, der er meget kraftigt bakket op af Danmark.

Ungarn

Søren Søndergaard (EL): Jeg bemærkede, at statsministeren ikke med ét eneste ord nævnte Ungarn. Jeg bemærkede også, at Ungarn heller ikke er nævnt i udkastet til rådskonklusionerne. Er

det, fordi man ikke forventer nogen problemer med Ungarn i forhold til rådskonklusionerne, herunder den klare støtte til Ukraine? Eller er det forhandlet på plads på forhånd, og hvad har man i så fald givet Ungarn for at acceptere rådskonklusionerne?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg har ikke hørt om modstand fra Ungarn mod konklusionsteksterne.

Georgien

Karin Liltorp (M): Georgien er nævnt i udkastet til rådskonklusionerne. Georgien har en meget proeuropæisk befolkning, men regeringen er ikke særlig proeuropæisk. Snakker man om, hvilke konkrete initiativer man kan tage for at styrke tilknytningen til EU, så vi ikke mister dem i vores fællesskab?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Heldigvis for resten af Europa har vi mange proeuropæiske befolkninger i de europæiske lande, som ikke er med i EU. Vi har også heldigvis en række proeuropæiske regeringer. Lige nu har vi en svær situation i Georgien, som vi alle sammen holder øje med, bl.a. konsekvenserne af den nye lovgivning. Det er vigtigt at holde disse lande så tæt på os som overhovedet muligt.

Mødet sluttede kl. 15.30.